

NWSA-Fine Arts
ISSN: 1306-3111/1308-7290
NWSA ID: 2014.9.3.D0152

Status : Original Study
Received: January 2014
Accepted: July 2014

E-Journal of New World Sciences Academy

Fatıma Akyüzlüer

Pamukkale University, Denizli-Turkey
fatmayuz@yahoo.com

<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2014.9.3.D0152>

**MÜZİK ÖĞRETMENİ EĞİTİM PROGRAMININ MÜZİK ÖĞRETMEN ADAYLARININ
ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı müzik öğretmenliği eğitim programının müzik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerileri üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Betimsel bir çalışma olup çalışmada öğretmenlik eğitim programında eğitim görmekte olan 127 gönüllü müzik öğretmeni incelenmiştir. Araştırma verileri, aday öğretmenlerin bazı kişisel özelliklerinin belirlenmesi için "Kişisel Bilgi Formu", eleştirel düşünme becerileri eğilimlerini ölçmek için "California Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği" ile toplanmıştır. Kökdemir tarafından Türkçe'ye uyarlanan California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği analitiklik, açık fikirlilik, meraklılık, kendine güven, doğruyu arama, sistematiklik olmak üzere alt ölçeklerinde yer alan toplam 51 sorudan oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır. Sınıf düzeylerine göre Eleştirel Düşünme Eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği alt boyutları sınıf düzeyleri açısından incelendiğinde ise, "kendine güven" alt boyutunun sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, Müzik Öğretmen Adayları, Öğretmenlik Eğitimi Programı, Eleştirel Düşünme Becerileri, Kendine Güven

**THE EFFECTS OF THE MUSIC TEACHER TRAINING PROGRAM ON THE
CRITICAL THINKING SKILLS OF MUSIC TEACHER CANDIDATES**

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the effects of the music teacher training program on the critical thinking skills of music teacher candidates. This is a descriptive study. In this study, it has been studied 127 voluntary music teacher candidates who have been studying in teacher training program. The instrument used in this study is Epistemological Belief Scale. One-way ANOVA was used to identify patterns within cohorts regarding pre-service teachers' skills about critical thinking. According to grade level significant differences were found between CTDS. When analyzed Critical Thinking Inventory subscales in terms of grade level, "self-confidence" lower class size was found to be a significant difference between the levels.

Keywords: Critical Thinking, Music Teacher Candidates, Teacher Training Program, Critical Thinking Skills, Self Confidence

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yirmi birinci yüzyılın ilk yıllarında birçok araştırma, öğrenenlerinin kendilerini geliştirdikleri, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen bireyler olarak yetiştikleri dönüşümsel öğrenmenin nasıl kolaylaştırılabileceği ile özel olarak ilgilenmiştir.

Eleştirel düşünebilme ve etkili kararlar alabilme, eğitimli bir bireyin sahip olması gereken bilişsel becerilerdir (NCEE, 1988). Epstein'e göre (1999) eleştirel düşünme, çok fazla bilginin ve bizi ikna etmeye çalışan çok fazla kişinin olduğu dünyaya karşı bir savunmadır. Eleştirel düşünme bilgi üretimini hareket ettiren motordur. Demokratik bir toplumda bireylerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olmaları, eleştirel düşünme ve karar verme becerilerini karşılaştıkları karmaşık sosyal problemlerin çözümünde kullanmaları çok önemlidir. Eğitim felsefecilerinin görüşlerine göre eleştirel düşünme öğretim sürecinde kullanılacak seçeneklerden biri değil, eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır (Norris, 1985).

Eleştirel düşünme, "analiz etme, açıklama, yorumlama, kendini düzenleme, değerlendirme ve sonuç çıkarma" gibi becerilerden oluşmaktadır (Facione vd., 2000:21). Bu beceriye sahip bireylerin, düşünceleri inceleme, iddiaları belirleme, iddiaları analiz etme, sonuçları ifade etme, işlemlerin haklılığını gösterme, iddiaları sunma, sınıflandırma, önemini açıklama, anlamı netleştirme, kendini inceleme, kendini düzeltme, iddiaları değerlendirme, düşünceleri değerlendirme, kanıtları sorgulama, seçenekleri tahmin etme ve çıkarım yapma gibi zihinsel süreçleri çalışmaktadır (Facione, 1990:4).

Eğitim, çocuklar için felsefe ve özgür toplumun doğasını birleştirecek, uzmanlar tarafından dikkatlice tasarılacak programlar aracılığıyla ilköğretimin ilk yıllarından başlayarak eleştirel düşünme becerilerini gerçekleştirme amacını taşımaktadır (Akinoğlu, 2001:215). Programların ayakta durabilmesi, doğrudan veya dolaylı metotlarla düşünme becerilerinin programa yerleşmiş olmasına bağlıdır. David Perkins, düşünme becerilerinin derslere yerleştirilmesi için iki tür öneri sunmaktadır. Önerilerden birincisi; düşünmenin geliştirilmesi, ikincisi ise düşünme ürünlerinden biri olan eleştirel düşünmenin derslere yerleştirilmesidir (Woolfolk, 1980:311). Eleştirel düşünme becerisinin kapsadığı zihinsel süreçlerin eğitim programlarında yer alması bu becerinin öğrencilere kazandırılması için tek başına yeterli bir neden değildir. Aynı zamanda öğretmenlerin de eleştirel düşünme becerisi ve bu beceriyi öğrenciye nasıl kazandıracacağı konusunda bilgi sahibi olması gerekmektedir. Öğretmen adaylarının da eleştirel düşünmeye sahip olması ilerde öğretmen olduğu zaman öğrencilerine bu becerileri yansıtıp geliştirmesi açısından önemlidir (Creech and Gaunt, 2012).

Müzik eğitiminde eleştirel eğitim, kelimeleri dünyayla ilişkilendirmek için bir tasarı sunarak ve kararlı dönüşüm öncelikleriyle sınıftaki olasılıkları belirlemeyi amaçlar. Problem kurma ve diyalog yoluyla eleştirel kuramı öğretilerini eleştirel düşünce alanının da ötesine taşır.

Müzik eğitiminin eleştirel düşünme amacı öğrencilerin müziğe daha fazla yetenekli ve daha iyi müzisyen olmalarına imkan vermek olup süreç içerisinde etki hem öğrenci hem de öğretmende gözlenir. Bu eğitim bilimiyle geliştirilen müzik dersleri müzikal hayal gücü, müzikal zeka, müzikal yaratıcılık ve performans aracılığıyla müzikal kutlamalarla ilgilenir. Müzik derslerinde çocuklara çoklu ve çeşitli deneyimler sağlama gereksinimi duyan öğretmenler eleştirel eğitim bilimine ilgi duymaktadırlar (Abrahams, 2005).

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICATION)

Müzik öğretmenliği mesleği için de, araştıran, yaratıcı olan ve eleştirel düşünen öğretmen adaylarının yetiştirilmesi önemli görülmektedir (YOK, 2007). Müzik alanındaki teknolojik gelişmeler sayesinde, birçok öğretim materyalinin, yeni öğretim, yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi, müzik eğitimine zenginlik kazandırmaktadır. Bu gelişmelerden yararlanması için, müzik öğretmenin yenilikleri araştırması, sorgulaması ve değerlendirmesi için eleştirel düşünme becerisine sahip olması gerektiği düşünülmektedir (Küçük ve Uzun, 2013). Bu düşüncelerden hareketle, çalışmanın genel amacı, müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin hangi düzeyde olduğunu belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde, müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme ve doğruyu arama, açık fikirlilik, analitiklik, kendine güven, sistematiklik ve meraklılık alt boyutlarındaki eğilimleri belirlenerek, genel eleştirel düşünme eğilimi ile alt boyutlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Ayrıca müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin cinsiyet, sınıf ve mezun olunan okul türü açısından fark yaratıp yaratmadığı saptanmaya çalışılmıştır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırma basit betimsel ölçme yöntemine sahiptir. Bu basit betimsel ölçme yöntemi, kesitsel ve boylamsal ölçme olarak adlandırılan diğer yöntemlerden farklı olarak zamanda bir noktada bir örneğin özelliklerini tanımlamak amacı taşıyan tek seferlik bir incelemedir (Mertens, 1998:108). Bu çalışmada, basit betimsel inceleme dört dönemlik öğretmen eğitimi programının öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerileri hakkındaki algılarının değişimine ne şekilde yardım ettiğini tanımlamak için yapılmıştır.

3.1. Kişi Sayısı ve Örnekleme (Number of Person and Sampling)

2013 yılı sonbahar döneminde Pamukkale Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Eğitim Programına (MTEP) kayıt olan 127 gönüllü müzik öğretmen adayı çalışmaya katılmıştır. Birinci sınıfta okuyan 31 müzik öğretmeni adayı temel müzik derslerinden (Piyano I-II, Bireysel Çalgı I-II, Okul Çalgıları I-II, Bireysel Ses Eğitimi I-II, Müziksel İşitme Okuma Yazma I-II, Koro I) eğitimsel müzik ve eğitimsel psikolojiye giriş derslerini aldılar. İkinci sınıfta okuyan 38 müzik öğretmeni adayı (Piyano III-IV, Bireysel Çalgı III-IV, Bireysel Ses Eğitimi III-IV, Müziksel İşitme Okuma Yazma III-IV, Koro II-III, Armoni- Kontrpuan Eşlik I-II, Türk Müziği Tarihi, Geleneksel Türk Halk Müzik, Elektronik Org Eğitimi ve Öğretim İlke ve Yöntemleri) ile ilgili dersler de almaya başladılar. Üçüncü sınıfta okuyan 28 müzik öğretmen adayı temel müzik derslerini tamamladılar (Piyano V-VI, Bireysel Çalgı V-VI, Orkestrası Oda Müziği I-II, Müziksel İşitme Okuma Yazma V-VI, Koro IV-V, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Eğitim Müziği Dağarı, Güncel ve Popüler Müzikler, Geleneksel Türk Sanat Müziği, Özel Öğretim Yöntemleri I, Çalgı Bakım Onarım Bilgisi). Öğretmen adaylarının programının son yılında olan 30 dördüncü sınıf öğrencisi de müzik öğretimine yönelik dersleri tamamlamıştır (Özel Öğretim Yöntemleri II, Okul Deneyimi, Öğretmenlik Uygulaması, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Topluma Hizmet Uygulamaları, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Rehberlik).

3.2. Veri Toplama Aracı (Data Collection)

3.2.1. Eleştirel Düşünme Ölçeği (Critical Thinking Instrument)

Bireylerin eleştirel düşünme eğilimlerini ölçmek amacıyla 75 maddeden oluşan California Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği, Kökdemir'in 2003 yılında yaptığı çalışma sonucunda Türkçe'ye

uyarlanmış ve korelasyon katsayıları kesme noktasından düşük olduğu için ölçekten 19 madde çıkartılmıştır. İstatistiksel çalışmalar sonucunda 51 maddeye indirgenen ölçek, Kökdemir (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanan California Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği analitiklik, açık fikirlilik, meraklılık, kendine güven, doğruyu arama, sistematiklik olmak üzere alt ölçeklerinde yer alan toplam 51 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin toplam iç tutarlılık katsayısı .88'dir.

3.2.2. Verilerin Analizi (Analysis of Data's)

Elde edilen verilerin çözümlenmesi sırasında öğretmen adaylarının verdikleri cevaplar SPSS 20 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde istatistiksel tekniklerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, ortalamanın ortalaması, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı kullanılmıştır.

4. BULGULAR ve TARTIŞMA (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Müzik öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) sonuçları Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme eğilimleri
(Table 1. According to grade level critical thinking dispositions)

Varyansın Kaynağı	Karelerin toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar arasında	843,735	3	281,245	,535	,659
Gruplar içerisinde	64615,966	123	525,333		
Total	65459,701	126			

Tablo 1 incelendiğinde, müzik öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği ($p>0,05$) görülmektedir.

Müzik öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri puanları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Betimsel istatistikler
(Table 2. Descriptive statistic)

Sınıf Düzeylerine Göre Eleştirel Düşünme Ölçeği Puanları	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
1					
Toplam	31	150,00	238,00	198,10	23,18384
Ortalama	31	2,94	4,67	3,8843	,45459
2					
Toplam	38	158,00	266,00	203,37	25,73400
Ortalama	38	3,10	5,22	3,9876	,50459
3					
Toplam	28	171,00	252,00	203,71	16,80356
Ortalama	28	3,35	4,94	3,9944	,32948
4					
Toplam	30	163,00	261,00	204,90	23,75500
Ortalama	30	3,20	5,12	4,0176	,46578

Sınıf düzeylerine göre ortalama puanlar incelendiğinde de hangi sınıf düzeyinde olursa olsun, müzik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin birbirine benzer olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme eğilimi ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar ise Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme eğilimi ölçeği boyutları

(Table 3. According to grade level critical thinking disposition inventory dimensions)

Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği Alt Boyutları	Varyansın Kaynağı	Kareler toplamı	df (serbestlik derecesi)	Kare ortalaması	F	Sig.
Analitiklik	Gruplar arası	,631	3	,210	,315	,815
	Gruplar içinde	82,242	123	,669		
	Total	82,873	126			
Açık Fikirlilik	Gruplar arası	,602	3	,201	,345	,793
	Gruplar içinde	71,476	123	,581		
	Total	72,078	126			
Meraklılık	Gruplar arası	,268	3	,089	,144	,933
	Gruplar içinde	76,145	123	,619		
	Total	76,412	126			
Kendine Güven	Gruplar arası	3,700	3	1,233	2,930	,036
	Gruplar içinde	51,769	123	,421		
	Total	55,468	126			
Doğruyu Arama	Gruplar arası	,399	3	,133	,271	,846
	Gruplar içinde	60,237	123	,490		
	Total	60,636	126			
Sistematiklik	Gruplar arası	1,858	3	,619	2,012	,116
	Gruplar içinde	37,857	123	,308		
	Total	39,715	126			

Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği alt boyutları sınıf düzeyleri açısından incelendiğinde, sadece "kendine güven" alt boyutunun sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($p < 0,05$).

Bu anlamlı farklılığın hangi sınıf düzeyi veya düzeyleri lehine olduğunu belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Post HOC sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4 incelendiği zaman "kendine güven" boyutunda anlamlı farklılığın 1. ve 4. sınıflar arasında çıktığı görülmektedir. Sınıf düzeylerine göre boyut ortalama puanları da Tablo 5'de yer almaktadır.

Tablo 5'te Eleştirel Düşünme Eğilimi Ölçeği'nin "kendine güven" alt boyutuna ait ortalama puanlar incelendiğinde, birinci sınıfta öğrenim gören müzik öğretmen adaylarının ($X_{ort}=3,8387$) dördüncü sınıfta öğrenim gören müzik öğretmen adaylarından ($X_{ort}=4,3238$) daha düşük ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bir başka deyişle, dördüncü sınıfta öğrenim gören müzik öğretmen adaylarının birinci sınıfta öğrenim gören müzik öğretmen adaylarına göre kendilerine güvenlerinin daha yüksek düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Çoklu karşılaştırmalar
(Table 4. Multiple comparisons)

	(I) sınıf	(J) sınıf	Ortalama fark (I-J)	Standart Hata	Sig.
Tukey HSD	1	2	-,28535	,15701	,270
		3	-,30925	,16914	,265
		4	-,48510*	,16615	,021
	2	1	,28535	,15701	,270
		3	-,02390	,16158	,999
		4	-,19975	,15845	,590
	3	1	,30925	,16914	,265
		2	,02390	,16158	,999
		4	-,17585	,17047	,731
	4	1	,48510*	,16615	,021
		2	,19975	,15845	,590
		3	,17585	,17047	,731
Scheffe	1	2	-,28535	,15701	,351
		3	-,30925	,16914	,346
		4	-,48510*	,16615	,041
	2	1	,28535	,15701	,351
		3	-,02390	,16158	,999
		4	-,19975	,15845	,663
	3	1	,30925	,16914	,346
		2	,02390	,16158	,999
		4	-,17585	,17047	,786
	4	1	,48510*	,16615	,041
		2	,19975	,15845	,663
		3	,17585	,17047	,786
Dunnett t (2-sided)	1	4	-,48510*	,16615	,012
	2	4	-,19975	,15845	,445
	3	4	-,17585	,17047	,600

*. Ortalama fark 0.05 seviyesinde belirgindir.

Tablo 5. Sınıf düzeylerine göre eleştirel düşünme ölçeği alt boyut puanları
(Table 5. According to grade level critical thinking scale subscale scores)

Sınıf Düzeylerine Göre Eleştirel Düşünme Ölçeği Alt Boyut Puanları	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma	
1	Analitiklik	31	3,20	5,90	4,6387	,75793
	Açık Fikirlilik	31	1,92	4,33	3,2204	,69673
	Meraklılık	31	3,11	5,56	4,3620	,67827
	Kendine Güven	31	2,29	4,86	3,8387	,64707
	Doğruyu Arama	31	2,57	5,43	3,7604	,71561
	Sistematiklik	31	2,00	4,50	3,4355	,58638
2	Analitiklik	38	3,30	9,80	4,7395	1,08168
	Açık Fikirlilik	38	1,92	5,00	3,3662	,77729
	Meraklılık	38	2,11	6,00	4,3304	,84639
	Kendine Güven	38	2,43	5,57	4,1241	,67512
	Doğruyu Arama	38	2,29	5,29	3,7932	,74022
	Sistematiklik	38	2,67	4,83	3,5307	,59257
3	Analitiklik	28	3,00	5,90	4,5464	,61673
	Açık Fikirlilik	28	2,08	4,92	3,3750	,67338
	Meraklılık	28	3,11	5,78	4,3413	,74255
	Kendine Güven	28	3,14	5,71	4,1480	,63826
	Doğruyu Arama	28	2,71	5,00	3,8571	,58321
	Sistematiklik	28	2,83	5,33	3,7738	,52551
4	Analitiklik	30	3,40	5,80	4,6200	,62830
	Açık Fikirlilik	30	1,75	5,08	3,3972	,87720
	Meraklılık	30	2,11	5,78	4,4481	,84995
	Kendine Güven	30	3,29	5,71	4,3238	,62544
	Doğruyu Arama	30	2,71	5,57	3,6952	,72914
	Sistematiklik	30	2,83	4,67	3,6278	,49457

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Günümüzde ve gelecekte ihtiyaç duyulan insan profiline uygun bireyler yetiştirebilen ülkeler rekabet gücünü sürdürebileceklerdir. Sorgulayabilen, olayları derinlemesine irdeleyerek eleştirel yaklaşabilen, geniş bakış açısına sahip, bilgiye ulaşım bilgiyi problem çözmede ve yeni bilgi üretmede kullanabilen, yaratıcılık özellikleri açığa çıkarılmış bireyler yetiştirilmesi günümüzün ihtiyacıdır (Burnard, 2012). Bu amaçla insan yetiştirmede önemli faktörlerden biri olan öğretmenlerin söz konusu niteliklere sahip bireyler olması ve öğrencilerini bu niteliklere sahip olacak şekilde yetiştirmesi ertelenemez bir gerekliliktir (Beşoluk ve Önder, 2010). Öğretmen eğitim programlarının öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerini geliştirmenin önemli bir rolü vardır. Kökdemir (2003)'in yaptığı çalışmada da eleştirel düşünmenin öğretilabilirliğinden söz edilmiştir.

Müzik öğretmen eğitimi programı 2005-2006 yıllarında yapılandırmacı yaklaşıma göre yeniden düzenlenmiştir. Bu program tüm fakültelerde 2006-2007 yılından itibaren uygulamaya konulmuştur (YOK,2007). Müzik öğretmen eğitimi programı sekiz dönem süren dört

yıllık bir lisans programıdır. Bu süre içerisinde genelde yoğunlaştırılmış dersler ve özelde belirli pedagojik bilgiler verilir. Öğretmen adayları dördüncü sınıfta haftada en az üç kez ortaokulda görevli bir müzik öğretmenin öğretme-öğrenme sürecini gözlemlerler. Bunun yanında öğretmen adayları sekizinci dönemlerinde bir sınıf öğretmeni ve üniversite danışmanları rehberliğinde öğretmenlik deneyimine katılırlar. Bu çalışmanın amacı Müzik Öğretmen Eğitimi Programının, müzik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerine etkisini belirlemektir.

Araştırma sonuçlarına göre sınıf düzeylerine ilişkin müzik öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Hangi sınıf seviyesinde olursa olsun müzik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin benzer olduğunu söyleyebiliriz. Facione, Facione ve Giancarlo (1998)'e göre, bir bütün olarak değerlendirildiğinde puanı 240'dan az olan kişilerin genel eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük, puanı 300'den fazla olanların ise bu eğilimlerinin yüksek olduğu söylenebilir. Buna göre sınıf düzeylerine ilişkin müzik öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilim Puanları incelendiğinde (Tablo: Sınıf Düzeylerine Göre Eleştirel Düşünme Eğilimleri) genel eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük olduğu görülmektedir. Bunun nedeni Müzik Öğretmen Eğitimi Programı'nda eleştirel düşünme ile ilgili herhangi bir dersin bulunmaması olabilir. Bunun yanında öğretim üyelerinin derslerinde eleştirel düşünme eğilimlerini arttırmaya yönelik aktiviteler yapmamış olmaları da söz konusu olabilir. Farklı üniversitelerde yapılan benzeri çalışmalarda elde edilen sonuçlarda da öğretmen adaylarının düşük Eleştirel Düşünme Eğilimleri'ne sahip oldukları görülmektedir (Tümekaya, 2011).

Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği'nin "Kendine Güven" alt boyutunda birinci ve dördüncü sınıflar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Başka bir deyişle dördüncü sınıf öğrencilerinin kendi akıl yürütme süreçlerine duyduğu güven birinci sınıf öğrencilerinin kendi akıl yürütme süreçlerine duyduğu güvenden daha yüksektir. Bu sonucun nedeni, birinci sınıf öğrencilerinden farklı olarak dördüncü sınıf öğrencilerinin Özel Müzik Öğretimi Yöntemleri II, Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Deneyimi'ni almış olmaları olabilir. Böylece dördüncü sınıf öğrencileri daha önceki sınıflarda öğrendiği alan ve pedagoji bilgilerini bu uygulamalar yoluyla deneme fırsatı bulmuştur. Bu uygulamalar sayesinde kendi akıl yürütme süreçlerine duyduğu güven seviyesi de yükselmiştir. Bunun yanında birinci sınıf öğrencilerinin kendi akıl yürütme süreçlerine duydukları güven seviyelerinin düşük olmasının nedeni ilk yaşadıkları bocalama olabilir. Çünkü birinci sınıf öğrencileri ilk defa ailelerinden ayrılmış, yeni bir şehre uyum sağlamaya çalışma çabası içinde, barınma, yeme-içme gibi problemlerine çözüm bulmaya çalışmaktadır. Literatür incelendiğinde Tümekaya (2011)'nin yaptığı çalışmada da Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği'nin "Kendine Güven" alt boyutunda birinci ve dördüncü sınıflar arasında dördüncü sınıflar lehine anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Bu çalışma program geliştirmeye ilişkin bazı önemli sonuçlar sunmaktadır. Bunun yanında literatürde müzik öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleriyle ilgili yeterli çalışma bulunmadığından, Müzik Öğretmen Eğitimi Programının öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu çalışmanın sınırlılıklarından birisi tanımlayıcı bir çalışma olmasıdır. Bu konuda araştırma yapmak isteyen araştırmacılara nicel verilerini nitel verilerle desteklemeleri tavsiye edilebilir. Ayrıca bu çalışma yüz yirmi yedi kişi ile sınırlandırılmıştır. Daha geniş örneklemeler kullanılarak denenebilir. Bunun yanında aynı çalışma Müzik

Öğretmenliği Bölümü'ndeki öğretim üyelerinin eleştirel düşünme eğilimlerini belirlemek için de tekrarlanabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Abrahams, F., (2005). The Application Of Critical Pedagogy To Music Teaching and Learning. Visions of Research in Music Education, 6. Retrieved from <http://www.rider.edu/~vrme>. ISSN: 1938-2065
2. Akınoğlu, O., (2001). Eleştirel Düşünme Becerilerini Temel Alan Fen Bilgisi Öğretiminin Öğrenme Ürünlerine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
3. Beşoluk, Ş. ve Önder, İ., (2010). Investigation of teacher candidates' learning approaches, learning styles and critical thinking dispositions. Elementary Education Online, 9(2), 679-693.
4. Burnard, P., (2012). Commentary: Musical Creativity as Practice. G., Welch, G.F. (eds.), The Oxford Handbook of Music Education Volume I. (pp.319-333) Oxford University Press.
5. Creech, A. and Gaunt, H., (2012). The Changing Face of Individual Instrumental Tuition: Value, Purpose, and Potential. G., Welch, G.F. (eds.), The Oxford Handbook of Music Education Volume I. (pp.694-709). Oxford University Press.
6. Epstein, R.L., (1999). Critical Thinking, Belmont: Wadsworth Publishing Company.
7. Facione, P.A., (1990). Critical Thinking: A Statement of Expert Consensus For Purposes Of Educational Assessment And Instruction - Executive Summary - The Delphi Report. Millbrae CA: The California Academic Press.
8. Facione, P.A., Facione, N.C., and Giancarlo, C.A., (2000). The disposition toward critical thinking: its character, measurement, and relationship to critical thinking skill. Informal Logic. 20 (1), 61-84.
9. Facione, P.A., Facione, N.C., and Giancarlo, C.A., (1998). The California Critical Thinking Disposition Inventory Test Manual (Revised). Millbrae, CA: California Academic Press.
10. Kökdemir, D., (2003). Belirsizlik Durumlarında Karar Verme ve Problem Çözme. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara
11. Küçük, D.P. ve Uzun, Y.B., (2013). Müzik öğretmeni adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt: 14, Sayı: 1, Nisan 2013, Sayfa 327-345.
12. Mertens, D.M., (1998). Research Methods In Education And Psychology: Integrating Diversity With Quantitative And Qualitative Approaches. London: Sage.
13. NCEE. (1988). A Nation At Risk: The Imperative for Educational Reform. Washington DC: Government Printing Office.
14. Norris, S.P., (1985). Synthesis of research on critical thinking. Educational Leadership, 8, 40-45.
15. Şahinel, S., (2001). Eleştirel Düşünme Becerileri İle Tümlşik Dil Becerilerinin Geliştirilmesi Yaklaşımını Temel Alan Türkçe Öğretim Programının Toplam Erişi ve Kalıcılığa Etkisi. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
16. Tümkaya, S., (2011). Fen Bilimleri Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Öğrenme Stilllerinin İncelenmesi. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 (3), 215-234.
17. YÖK. (2007). T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.
18. Woolfolk, A., (1980). Education Psychology. USA: Allyn Bacon.